

Warszawa, 17-10-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.543.282.2022.MKR

Pan

Mariusz Kamiński

**Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

chciałbym podkreślić znaczenie wsparcia udzielanego przez Rzeczpospolitą Polską i jej obywateli osobom, które z różnych względów zmuszone są do opuszczenia swojego kraju pochodzenia w celu poszukiwania bezpiecznych i godnych warunków życia.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na kwestię wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na terytorium Polski (dalej: „świadczenie pieniężne”). Na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1264 ze zm.; dalej: „ustawa o udzielaniu ochrony”) pomoc socjalna przyznawana wnioskującym o udzielenie ochrony międzynarodowej może polegać na wsparciu otrzymywanym w ośrodku dla cudzoziemców lub na wypłacie świadczenia pieniężnego. To drugie rozwiązanie jest szczególnie wskazane, gdy

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

przemawiają za tym względy zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcowi, ochrony porządku publicznego, ochrony i utrzymania więzi rodzinnych oraz przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem po uzyskaniu przez niego statusu uchodźcy bądź udzielenia mu ochrony uzupełniającej.

Aktualna wysokość świadczenia pieniężnego jest określona w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 311). Rozporządzenie to ustala ww. kwoty na takim samym poziomie jak rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 sierpnia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy (Dz. U. z 2005 r. Nr 157 poz. 1322). Co warte podkreślenia, rozporządzenie z 2005 r. obniżało wysokość świadczenia pieniężnego w stosunku do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy (Dz. U. z 2003 r. Nr 146 poz. 1428) z 30 zł do kwoty **25 zł na dzień**. W istocie więc **od 2005 r. wartość nominalna świadczenia pieniężnego nie uległa zmianie**.

Tymczasem przez ten okres koszty życia w Polsce wyraźnie się podwyższyły. Doświadczenie życia codziennego wskazuje, że 750 złotych miesięcznie (25 złotych dziennie) dla osoby samotnie zamieszkującej, czy 1500 złotych miesięcznie (12,5 złotych dziennie) dla rodziny czteroosobowej to kwoty, które nie pozwalają na samodzielną egzystencję w godnych warunkach. Przypuszczenia te potwierdzają dane z raportu Głównego Urzędu Statystycznego, z którego wynika, że dla gospodarstwa jednoosobowego granica ubóstwa relatywnego w 2020 r. wyniosła 799 złotych miesięcznie na osobę, a granica ubóstwa skrajnego 640 złotych miesięcznie na osobę. Dla rodziny czteroosobowej granica ubóstwa skrajnego wyniosła zaś 1727 złotych miesięcznie¹. Trudno zatem oczekiwać, aby – tak jak ma to miejsce w przypadku rodzin wieloosobowych – kwota znacznie niższa od progu skrajnego ubóstwa

¹ *Ubóstwo w Polsce w latach 2019 i 2020*, Warszawa 2021. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2019-i-2020,1,10.html> (dostęp: 05.10.2022).

wystarczała do samodzielnego życia, szczególnie osobom szukającym w Polsce ochrony międzynarodowej, które budują w Polsce życie na nowo, a dodatkowo muszą mierzyć się z barierami językowymi i kulturowymi.

Trzeba przy tym podkreślić, że wnioskujący o udzielenie ochrony międzynarodowej nie mają możliwości pracy zarobkowej. Dopiero, gdy postępowanie o udzielenie ochrony międzynarodowej nie zostanie, bez winy wnioskodawcy, zakończone w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o udzielaniu ochrony mogą się oni starać o zaświadczenie uprawniające do wykonywania pracy na terytorium RP.

Waloryzacja świadczenia pieniężnego bezsprzecznie byłaby pomocą dla osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej, których pobyt w ośrodku dla cudzoziemców jest z różnych względów niewskazany, dając im możliwość przygotowania się do samodzielnego życia już po uzyskaniu ochrony międzynarodowej, w tym szybszej integracji z polskim społeczeństwem.

Z powyższych względów zwracam uwagę Pana Ministra na przedstawiony problem i na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.) apeluję o zainicjowanie stosownych działań w sferze legislacyjnej. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o stanowisku w niniejszej sprawie i podjętych decyzjach.

Z poważaniem

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/